HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

12 august 2008 *

În cauza C-296/08 PPU,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de chambre de l'instruction de la cour d'appel de Montpellier (Franța), prin decizia din 3 iulie 2008, primită de Curte la aceeași dată, în procedura de extrădare împotriva lui

Ignacio Pedro Santesteban Goicoechea,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul A. Rosas (raportor), președinte de cameră, domnii U. Lõhmus, J. N. Cunha Rodrigues, A. Ó Caoimh și A. Arabadjiev, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul M.-A. Gaudissart, șef de unitate,

* Limba de procedură: franceza.

având în vedere cererea instanței de trimitere din 3 iulie 2008, primită de Curte la aceeași dată, de a supune trimiterea preliminară unei proceduri de urgență conform articolului 104b din Regulamentul de procedură,

având în vedere Decizia din 7 iulie 2008 a Camerei a treia de a admite cererea menționată,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 august 2008,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Santesteban Goicoechea, de Y. Molina Ugarte, avocat;

— pentru guvernul francez, de doamna E. Belliard, de domnul G. de Bergues și de doamna A.-L. During, în calitate de agenți;

— pentru guvernul spaniol, de Abogacía del Estado;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de doamna S. Grünheid și de domnul R. Troosters, în calitate de agenți,

după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolelor 31 și 32 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3, denumită în continuare „decizia-cadru").

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unei proceduri cu care a fost sesizată chambre de l'instruction de la cour d'appel de Montpellier, în urma unei cereri de extrădare introduse la 2 iunie 2008 de către autoritățile spaniole.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

3 Convenția europeană privind extrădarea a fost semnată la Paris la 13 decembrie 1957. Articolul 10 din aceasta, intitulat „Prescripție", prevede:

„Extrădarea nu se acordă dacă, fie potrivit legislației părții solicitante, fie potrivit legislației părții solicitate, a intervenit prescripția acțiunii sau a pedepsei." [traducere neoficială]

4 Convenția europeană pentru reprimarea terorismului a fost semnată la Strasbourg la 27 ianuarie 1977.

Dreptul Uniunii Europene

5 Convenția privind procedura simplificată de extrădare între statele membre ale Uniunii Europene a fost elaborată în baza articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană prin Actul Consiliului din 9 martie 1995 și semnată la aceeași dată de toate statele membre (JO C 78, p. 1, denumită în continuare „Convenția din 1995").

6 Potrivit articolului 1 alineatul (1) din convenția menționată:

„Prezenta convenție urmărește să faciliteze aplicarea între statele membre ale Uniunii Europene a Convenției europene privind extrădarea [din 13 decembrie 1957] prin completarea dispozițiilor acesteia.” [traducere neoficială]

7 Convenția privind extrădarea între statele membre ale Uniunii Europene, numită „Convenția de la Dublin”, a fost elaborată în baza articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană prin Actul Consiliului din 27 septembrie 1996 și semnată la aceeași dată de toate statele membre (JO C 313, p. 11, denumită în continuare „Convenția din 1996”).

8 Articolul 1 din această convenție prevede, printre altele, următoarele:

„(1) Prezenta convenție urmărește să completeze și să faciliteze aplicarea între statele membre ale Uniunii Europene a dispozițiilor:

— Convenției europene privind extrădarea din 13 decembrie 1957 […],

— Convenției europene privind reprimarea terorismului din 27 ianuarie 1977 […],

— Convenției din 19 iunie 1990 de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 [între guvernele statelor Uniunii Economice Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze] privind eliminarea treptată

a controalelor la frontierele comune [JO 2000, L 239, p. 19], în cadrul relațiilor dintre statele membre care sunt parte la această convenție […]" [traducere neoficială]

9 Articolul 8 alineatul (1) din Convenția din 1996 are următorul cuprins:

„Extrădarea nu poate fi refuzată pe motiv că acțiunea sau pedeapsa s-a prescris în conformitate cu legislația statului membru solicitat." [traducere neoficială]

10 Din articolul 18 alineatele (2) și (3) din Convenția din 1996 rezultă că aceasta intră în vigoare după 90 de zile de la notificarea de către ultimul stat membru care adoptă această convenție a îndeplinirii procedurilor cerute de normele sale constituționale pentru această adoptare. Dacă această adoptare nu a fost efectuată de toate statele membre, convenția nu a intrat, așadar, în vigoare conform acestei dispoziții.

11 Articolul 18 alineatul (4) din Convenția din 1996 prevede:

„Până la intrarea în vigoare a prezentei convenții, fiecare stat membru poate, atunci când procedează la notificarea prevăzută în alineatul (2) sau în orice alt moment, să declare că această convenție este aplicabilă, în ceea ce îl privește, în raporturile sale cu statele membre care au făcut aceeași declarație. Aceste declarații produc efecte după 90 de zile de la data depunerii lor." [traducere neoficială]

12 Articolul 18 alineatul (5) din Convenția din 1996 prevede că aceasta nu se aplică decât cererilor prezentate ulterior datei sale de intrare în vigoare sau de punere în aplicare în relațiile dintre statul membru solicitat și statul membru solicitant.

13 Considerentele (3)-(5) ale deciziei-cadru au următorul cuprins:

„(3) Toate statele membre sau anumite state membre sunt părți la diferite convenții în domeniul extrădării, printre care Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 și Convenția europeană pentru reprimarea terorismului din 27 ianuarie 1977. Țările nordice au legi de extrădare cu conținut identic.

(4) De asemenea, următoarele trei convenții, privind, în totalitate sau parțial, extrădarea, au fost aprobate de statele membre și fac parte din acquis-ul Uniunii: Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune din 19 iunie 1990 (cu privire la statele membre care sunt părți la convenția menționată anterior), Convenția [din 1995] și Convenția [din 1996].

(5) Obiectivul stabilit pentru Uniune, și anume, de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, duce la eliminarea extrădării între statele membre și la înlocuirea acesteia cu un sistem de predare între autoritățile judiciare. Pe de altă parte, introducerea unui nou sistem simplificat de predare a persoanelor condamnate sau bănuite, cu scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, în materie penală, permite eliminarea complexității și a riscurilor de întârziere inerente procedurilor actuale de extrădare. Relațiile de cooperare clasice care au dominat până în prezent între statele membre ar trebui să fie înlocuite cu un sistem de liberă circulație a deciziilor judiciare în materie penală, atât a celor anterioare sentinței de condamnare, cât și a celor definitive, într-un spațiu de libertate, securitate și justiție.”

14 Considerentul (11) al deciziei-cadru are următorul cuprins:

„Mandatul european de arestare ar trebui să înlocuiască, în relațiile dintre statele membre, toate instrumentele anterioare privind extrădarea, inclusiv dispozițiile titlului III din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen cu privire la aceste aspecte."

15 Articolul 31 din decizia-cadru, intitulat „Raporturile cu alte instrumente legale", are următorul cuprins:

„(1) Fără a aduce atingere aplicării acestora în relațiile dintre statele membre și statele terțe, prezenta decizie-cadru înlocuiește, de la 1 ianuarie 2004, dispozițiile corespunzătoare ale următoarelor convenții aplicabile în materie de extrădare, în relațiile dintre statele membre:

(a) Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957, Protocolul adițional al acesteia din 15 octombrie 1975, al doilea Protocol adițional al acesteia din 17 martie 1978 și Convenția europeană pentru reprimarea terorismului din 27 ianuarie 1977, în partea referitoare la extrădare;

(b) Acordul între cele douăsprezece state membre ale Comunităților Europene privind simplificarea și modernizarea modalităților de transmitere a cererilor de extrădare, din 26 mai 1989;

(c) Convenția [din] 1995 […];

(d) Convenția [din] 1996 […];

(e) titlul III capitolul 4 din Convenția de punere în aplicare din 19 iunie 1990 a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune.

(2) Statele membre pot continua să aplice acordurile sau aranjamentele bilaterale sau multilaterale în vigoare la data adoptării prezentei decizii-cadru, în măsura în care acestea permit aprofundarea sau extinderea obiectivelor acesteia și contribuie la simplificarea sau facilitarea sporită a procedurilor de predare a persoanelor care fac obiectul unui mandat european de arestare.

Statele membre pot încheia acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale după data intrării în vigoare a prezentei decizii-cadru, în măsura în care acestea permit aprofundarea sau extinderea conținutului acesteia și contribuie la simplificarea sau facilitarea sporită a procedurilor de predare a persoanelor care fac obiectul unui mandat european de arestare, în special stabilind termene mai scurte decât cele fixate la articolul 17, extinzând lista infracțiunilor prevăzute la articolul 2 alineatul (2), limitând și mai mult motivele de refuz prevăzute la articolele 3 și 4 sau scăzând pragul prevăzut la articolul 2 alineatul (1) sau (2).

Acordurile și aranjamentele menționate la al doilea paragraf nu pot afecta în niciun fel relațiile cu statele membre care nu sunt părți la acestea.

Statele membre notifică Consiliului și Comisiei, în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei decizii-cadru, acordurile sau aranjamentele existente prevăzute la primul paragraf pe care doresc să continue să le aplice.

De asemenea, statele membre notifică Consiliului și Comisiei orice acord sau aranjament nou prevăzut la al doilea paragraf în termen de trei luni de la data semnării acestora.

(3) În măsura în care convențiile sau acordurile prevăzute la alineatul (1) se aplică teritoriilor statelor membre sau unor teritorii pentru ale căror relații externe este responsabil un stat membru, cărora nu li se aplică prezenta decizie-cadru, aceste instrumente continuă să reglementeze relațiile existente între aceste teritorii și celelalte state membre."

16 Articolul 32 din decizia-cadru, intitulat „Dispoziții tranzitorii", prevede:

„Cererile de extrădare primite până la 1 ianuarie 2004 vor continua să fie reglementate de instrumentele existente în domeniul extrădării. Cererile primite după această dată vor fi guvernate de normele adoptate de statele membre, în temeiul prezentei decizii-cadru. Cu toate acestea, orice stat membru poate face, în momentul adoptării prezentei decizii-cadru, o declarație în care să indice faptul că, în calitate de stat membru de executare, va continua să examineze, în conformitate cu sistemul de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004, cererile referitoare la fapte săvârșite înaintea unei date indicate de acesta. Această dată nu poate fi ulterioară datei de 7 august 2002. Respectiva declarație va fi publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*. Aceasta poate fi retrasă în orice moment."

17 Conform articolului 32 din decizia-cadru, Republica Franceză a făcut următoarea declarație (JO 2002, L 190, p. 19):

„Franța declară, conform articolului 32 din decizia-cadru […], că, în calitate de stat de executare, va continua să examineze potrivit sistemului de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004 cererile referitoare la fapte săvârșite anterior datei de 1 noiembrie

1993, data intrării în vigoare a Tratatului privind Uniunea Europeană semnat la Maastricht la 7 februarie 1992.”

Reglementarea națională

18 Legea nr. 2004-204 din 9 martie 2004 privind adaptarea justiției la evoluțiile criminalității (JORF din 10 martie 2004, p. 4567) a transpus decizia-cadru, introducând în acest scop articolele de la 695-11 la 695-51 din Codul de procedură penală.

19 Această lege a prevăzut, pe de altă parte, dispozițiile de punere în aplicare a convențiilor din 1995 și 1996.

20 Legea nr. 2004-1345 din 9 decembrie 2004 a autorizat ratificarea Convenției din 1996 (JORF din 10 decembrie 2004, p. 20876).

21 Decretul nr. 2005-770 din 8 iulie 2005 realizează publicarea acestei convenții (JORF din 10 iulie 2005, p. 11358). Se precizează că aceasta se aplică de la 1 iulie 2005.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

22 La 11 octombrie 2000, guvernul spaniol introdusese, în temeiul Convenției europene privind extrădarea din 13 decembrie 1957, o cerere de extrădare a domnului Santesteban Goicoechea pentru fapte pretins a fi săvârșite pe teritoriul spaniol în lunile februarie și martie 1992 și calificate ca depozitare de arme de război, deținere ilicită de substanțe explozive, utilizare ilegală a unui autovehicul al altei persoane, înlocuirea plăcilor de înmatriculare și apartenența la o organizație teroristă. Această cerere a făcut obiectul unui aviz defavorabil printr-o hotărâre pronunțată de chambre de l'instruction de la cour d'appel de Versailles din 19 iunie 2001, pe motiv că faptele pentru care se solicita extrădarea erau prescrise potrivit dreptului francez.

23 La 31 martie 2004, autoritățile judiciare spaniole au eliberat împotriva domnului Santesteban Goicoechea un mandat european de arestare vizând aceleași fapte ca cele vizate prin cererea de extrădare din 11 octombrie 2000. În observațiile sale scrise, guvernul francez a arătat că nu s-a dat curs acestui mandat. În fapt, având în vedere data faptelor și declarația făcută conform articolului 32 din decizia-cadru, mandatul menționat nu putea fi considerat decât o simplă cerere de arestare preventivă, care trebuia examinată conform sistemului de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004, respectiv Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957. Or, faptele ar fi fost prescrise potrivit dreptului francez. În orice caz, domnul Santesteban Goicoechea executa în Franța o pedeapsă cu închisoarea, astfel încât o eventuală predare către statul membru solicitant nu ar fi putut fi efectuată decât după executarea acestei pedepse.

24 Domnul Santesteban Goicoechea trebuia să fie eliberat la 6 iunie 2008. Astfel cum guvernul spaniol a arătat în cadrul ședinței, în condițiile în care autoritățile judiciare franceze au atras atenția asupra imposibilității de a utiliza un mandat european de arestare având în vedere data faptelor și declarația făcută conform articolului 32 din decizia-cadru, la 27 mai 2008 a fost efectuată o cerere de arestare preventivă de către Juzgado Central de Instrucción de la Audiencia Nacional (Spania) pentru aceleași fapte, în vederea unei cereri de extrădare întemeiate pe Convenția din 1996. La 28 mai 2008, domnul Santesteban Goicoechea a fost reținut în vederea extrădării de către procureur de la République (procuror pe lângă un tribunal de primă instanță).

25 La 2 iunie 2008, autoritățile spaniole au solicitat extrădarea domnului Santesteban Goicoechea în temeiul Convenției din 1996.

26 Procureur général (procuror pe lângă o curte de apel) solicită ca chambre de l'instruction de la cour d'appel de Montpellier să emită un aviz favorabil cererii autorităților spaniole.

27 Domnul Santesteban Goicoechea refuză să fie predat autorităților spaniole, considerând în special că Regatul Spaniei nu poate utiliza dispozițiile Convenției din 1996.

28 Instanța de trimitere subliniază că decizia-cadru prevede, la articolul 31, că aceasta înlocuiește, de la 1 ianuarie 2004, dispozițiile corespunzătoare ale convențiilor menționate în continuare aplicabile în materie de extrădare între statele membre. Convenția din 1996 ar fi prevăzută la articolul 31 alineatul (1) litera (d) din decizia-cadru.

29 Articolul 31 alineatul (2) din decizia-cadru ar prevedea posibilitatea unor anumite state membre de a continua aplicarea anumitor acorduri bilaterale sau multilaterale în vigoare la data adoptării deciziei-cadru. Totuși, acestea ar trebui să notifice respectivele acorduri în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a deciziei-cadru. Or, Regatul Spaniei nu ar fi efectuat nicio notificare în acest sens.

30 Instanța de trimitere se întreabă de asemenea cu privire la interpretarea articolului 32 din decizia-cadru, în condițiile în care, în acțiunea principală, se solicită aplicarea unei convenții aplicabile în Franța de la 1 iulie 2005.

31 În aceste condiții, chambre de l'instruction de la cour d'appel de Montpellier a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Lipsa notificării, în temeiul articolului 31 alineatul (2) din decizia-cadru […], de către un stat membru, în speță [Regatul Spaniei], a intenției sale de a continua aplicarea unor acorduri bilaterale sau multilaterale determină, în temeiul termenului «înlocuiește» de la articolul 31 din această decizie-cadru, imposibilitatea acestui stat membru de a utiliza în relația cu un alt stat membru, în speță [Republica Franceză], care a făcut o declarație în temeiul articolului 32 din decizia-cadru, alte proceduri decât cea a mandatului european de arestare?

În cazul unui răspuns negativ la întrebarea precedentă, se solicită să se răspundă la următoarea întrebare:

2) Rezervele formulate de statul de executare permit acestui stat aplicarea [Convenției din 1996], așadar anterioară datei de 1 ianuarie 2004, dar care a intrat în vigoare în acest stat de executare ulterior datei de 1 ianuarie 2004 prevăzute la articolul 32 din decizia-cadru?"

Cu privire la procedura de urgență

32 Printr-o scrisoare din 3 iulie 2008, depusă la grefa Curții la aceeași dată, chambre de l'instruction de la cour d'appel de Montpellier a solicitat ca trimiterea preliminară să fie judecată în procedura de urgență prevăzută la articolul 104b din Regulamentul de procedură.

33 Instanța de trimitere a motivat această cerere arătând că domnul Santesteban Goicoechea era deținut, după executarea unei pedepse cu închisoarea, numai pe baza unei rețineri în vederea extrădării efectuate în cadrul procedurii de extrădare în care a fost formulată întrebarea preliminară.

34 Camera a treia a Curții a decis la 7 iulie 2008, după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere privind judecarea trimiterii preliminare în procedură de urgență.

Cu privire la competența Curții

35 Din decizia de trimitere reiese că cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare este întemeiată pe articolul 234 CE, în condițiile în care interpretarea solicitată privește decizia-cadru, care este un act adoptat în temeiul titlului VI din Tratatul UE.

36 Cu toate acestea, trebuie subliniat de la început că, potrivit articolului 46 litera (b) UE, dispozițiile Tratatelor CE și CEEA care se referă la competența Curții și la exercitarea acestei competențe, între care figurează articolul 234 CE, sunt aplicabile celor din titlul VI din Tratatul UE în condițiile prevăzute la articolul 35 UE. Rezultă că regimul prevăzut la articolul 234 CE are vocație să se aplice competenței Curții în privința procedurii întrebărilor preliminare în temeiul articolului 35 UE, sub rezerva condițiilor prevăzute de această dispoziție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 2005, Pupino, C-105/03, Rec., p. I-5285, punctele 19 și 28, precum și Hotărârea din 28 iunie 2007, Dell'Orto, C-467/05, Rep., p. I-5557, punctul 34).

37 Republica Franceză a indicat, printr-o declarație din 14 martie 2000, având efecte juridice de la 11 iulie 2000, că acceptă competența Curții de a se pronunța cu privire

la validitatea și la interpretarea actelor menționate la articolul 35 UE, potrivit modalităților prevăzute la alineatul (3) litera (b) din acest articol (JO 2005, L 327, p. 19).

38 În aceste condiții, simplul fapt că decizia de trimitere nu menționează articolul 35 UE, ci se referă la articolul 234 CE, nu ar putea să aibă ca efect inadmisibilitatea cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare. Aceasta cu atât mai mult cu cât Tratatul UE nu prevede nici explicit, nici implicit forma în care instanța națională trebuie să prezinte cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare (a se vedea Hotărârea Dell'Orto, citată anterior, punctul 36).

39 Pe de altă parte, astfel cum arată guvernul francez în observațiile sale, dacă din jurisprudența Conseil d'État francez reiese că chambres de l'instruction des cours d'appel (camerele de instrucție ale curților de apel) exercită, atunci când pronunță un aviz cu privire la o cerere de extrădare, o atribuție administrativă, nu se poate deduce că aceste organisme nu au caracterul unei instanțe judecătorești în sensul articolului 234 CE.

40 Potrivit unei jurisprudențe constante, într-adevăr, pentru a aprecia dacă organismul de trimitere are un astfel de caracter, aspect care ține doar de dreptul comunitar, Curtea ia în considerare un ansamblu de elemente, precum originea legală a organismului, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, natura contradictorie a procedurii, aplicarea de către organism a normelor de drept, precum și independența acestuia (a se vedea în special Hotărârea din 31 mai 2005, Syfait și alții, C-53/03, Rec., p. I-4609, punctul 29 și jurisprudența citată). În plus, instanțele judecătorești naționale nu pot sesiza Curtea decât dacă un litigiu se află pe rolul lor și sunt chemate să se pronunțe în cadrul unei proceduri destinate să se finalizeze printr-o decizie cu caracter jurisdicțional (a se vedea în special Hotărârea Syfait și alții, citată anterior, punctul 29, precum și Hotărârea din 27 aprilie 2006, Standesamt Stadt Niebüll, C-96/04, Rec., p. I-3561, punctul 13).

41 Nu se contestă faptul că chambres de l'instruction des cours d'appel îndeplinesc condițiile menționate mai sus privind originea legală, caracterul permanent și independența. Intervenția lor este obligatorie în materia extrădării și acestea se

pronunță în urma unei proceduri cu caracter jurisdicțional în cadrul căreia persoana în cauză este ascultată, ca și ministerul public, în cursul unei dezbateri contradictorii. Acestea controlează condițiile privind legalitatea extrădării și pronunță un aviz motivat. Dacă acest aviz este defavorabil, el pune capăt, odată ce a devenit definitiv, procedurii extrădării și determină din oficiu punerea în libertate a unei persoane solicitate reținute în vederea extrădării. În plus, astfel cum a arătat guvernul francez în observațiile sale, Cour de cassation acceptă, începând din 1984, ca avizul unei camere de instrucție (chambre de l'instruction) să facă obiectul unui recurs în casație întemeiat pe vicii de formă și de procedură. Această posibilitate de atac este în prezent consacrată la articolul 696-15 din Codul de procedură penală. În sfârșit, atunci când Curtea de casație este sesizată cu un recurs în interesul legii împotriva unui aviz al unei camere de instrucție, aceasta se pronunță asupra condițiilor de fond ale extrădării.

42 Astfel cum rezultă din ansamblul acestor elemente, Curtea este competentă să răspundă întrebărilor adresate.

Cu privire la întrebările preliminare

43 Cu titlu introductiv, domnul Santesteban Goicoechea solicită Curții să declare că ar fi contrar principiilor generale de drept aplicabile în cadrul Uniunii, în special principiilor securității juridice, legalității și neretroactivității legii penale mai aspre să i se aplice Convenția din 1996 pentru fapte cu privire la care chambre de l'instruction de la cour d'appel de Versailles a declarat, prin Hotărârea din 19 iunie 2001, că a intervenit prescripția potrivit dreptului francez și a pronunțat un aviz defavorabil extrădării.

44 Acesta susține că, deși convențiile de extrădare se aplică unor fapte anterioare intrării lor în vigoare, nu se poate admite ca o nouă convenție să repună în discuție situații soluționate în mod definitiv.

45 În această privință, trebuie constatat că, în măsura în care argumentarea introductivă a pârâtului din acțiunea principală se referă la probleme ce rezultă din aplicarea succesivă, în timp, a Convenției europene privind extrădarea din 13 decembrie 1957 și a Convenției din 1996, aceasta nu se înscrie în contextul răspunsului la întrebările preliminările și al interpretării articolelor 31 și 32 din decizia-cadru.

46 Or, trebuie amintit că, potrivit articolului 35 UE, este de competența instanței naționale, iar nu a părților din acțiunea principală, să sesizeze Curtea. Competența de a stabili întrebările ce urmează a fi adresate Curții este acordată numai instanței naționale, iar părțile nu pot schimba conținutul acestei competențe (a se vedea în special, referitor la articolul 234 CE, Hotărârea din 9 decembrie 1965, Singer, 44/65, Rec., p. 1191, 1198, precum și Hotărârea din 17 septembrie 1998, Kainuun Liikenne și Pohjolan Liikenne, C-412/96, Rec., p. I-5141, punctul 23).

47 Pe de altă parte, a răspunde la cererea formulată de pârâtul din acțiunea principală menționată la punctul 43 din prezenta hotărâre ar fi incompatibil cu rolul acordat Curții prin articolul 35 UE, precum și cu obligația Curții de a asigura guvernelor naționale și părților interesate posibilitatea de a prezenta observații conform articolului 23 din Statutul Curții de Justiție, având în vedere că, în temeiul acestei dispoziții, numai deciziile de trimitere sunt notificate părților interesate (a se vedea în special, referitor la articolul 234 CE, Hotărârea din 20 martie 1997, Phytheron International, C-352/95, Rec., p. I-1729, punctul 14, precum și Hotărârea Kainuun Liikenne și Pohjolan Liikenne, citată anterior, punctul 24).

Cu privire la prima întrebare

48 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 31 din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că, având în vedere termenul „înlocuiește" care figurează la alineatul (1) al acestui articol, lipsa notificării de către un stat membru, precum Regatul Spaniei, a intenției de a aplica

acorduri bilaterale sau multilaterale, conform articolului 31 alineatul (2) din această decizie, determină imposibilitatea acestui stat membru de a utiliza alte proceduri decât cea a mandatului european de arestare în relația cu un alt stat membru, precum Republica Franceză, care a făcut o declarație în temeiul articolului 32 din decizia-cadru.

49 Domnul Santesteban Goicoechea susține că termenul „înlocuiește" este lipsit de orice ambiguitate și că, în lipsa unei notificări de către Regatul Spaniei a dorinței de a menține aplicarea Convenției din 1996, aceasta nu poate fi aplicată între Regatul Spaniei și Republica Franceză. Interpretările propuse de guvernul francez și de Comisie în observațiile lor scrise nu ar fi decât niște extrapolări.

50 Guvernele francez și spaniol, precum și Comisia apreciază, în schimb, că articolul 31 din decizia-cadru nu este aplicabil acțiunii principale.

51 În această privință, din considerentele (5), (7) și (11) ale deciziei-cadru reiese că, pentru a elimina complexitatea și riscurile de întârziere inerente procedurilor de extrădare aplicabile la acea dată, aceasta are ca obiectiv înlocuirea sistemului de extrădare multilateral între statele membre întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 cu un sistem de predare între autoritățile judiciare. Considerentul (11) menționat precizează astfel că „[m]andatul european de arestare ar trebui să înlocuiască, în relațiile dintre statele membre, toate instrumentele anterioare privind extrădarea".

52 Considerentele (3) și (4) ale deciziei-cadru menționează convențiile aplicabile între toate sau o parte din statele membre, precum și convențiile aprobate de statele membre și care fac parte din acquis-ul Uniunii, printre care figurează și Convenția din 1996.

53 Conform obiectivului indicat în considerentele deciziei-cadru, articolul 31 alineatul (1) din aceasta prevede, între statele membre, înlocuirea convențiilor pe care le menționează cu regimul mandatului european de arestare instituit prin decizia-cadru. Printre aceste convenții figurează cele menționate în considerentele (3) și (4) ale deciziei-cadru și, prin urmare, Convenția din 1996.

54 Articolul 31 alineatul (2) din decizia-cadru permite statelor membre să continue să aplice acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale în vigoare la data adoptării deciziei-cadru sau să încheie astfel de acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale după data intrării în vigoare a acestei decizii, în măsura în care acestea permit aprofundarea sau extinderea obiectivelor deciziei-cadru și contribuie la simplificarea sau facilitarea sporită a procedurilor de predare a persoanelor care fac obiectul unui mandat european de arestare.

55 Această dispoziție nu poate totuși să vizeze convențiile citate la articolul 31 alineatul (1) din decizia-cadru, în condițiile în care aceasta din urmă are ca obiectiv tocmai înlocuirea lor cu un regim mai simplu și mai eficient. Astfel cum a arătat Comisia în observațiile sale și cum a subliniat guvernul spaniol cu ocazia ședinței, articolul 31 alineatul (2) din decizia-cadru vizează alte convenții prin care statele membre merg mai departe decât decizia-cadru în sensul facilitării și al simplificării procedurilor de predare, rămânând totuși în cadrul mandatului european de arestare.

56 Prin urmare, Convenția din 1996 nu face parte din acordurile sau aranjamentele bilaterale sau multilaterale vizate la articolul 31 alineatul (2) din decizia-cadru, pentru care ar fi posibilă o notificare.

57 Pe de altă parte, regimul mandatului european de arestare nu se aplică decât în condițiile prevăzute de decizia-cadru și, în special, conform articolului 32 din aceasta, pentru cererile primite după data de 1 ianuarie 2004 și în măsura în care statul membru de executare nu a făcut o declarație conform acestei dispoziții în vederea instituirii unei limitări în timp a aplicării regimului menționat.

58 Astfel, cum a precizat și Comisia, înlocuirea prevăzută la articolul 31 alineatul (1) din decizia-cadru a convențiilor menționate în această dispoziție nu determină dispariția acestor convenții care rămân relevante pentru cazurile care intră sub incidența unei declarații a unui stat membru făcută conform articolului 32 din decizia-cadru, dar și în alte situații în care regimul mandatului european de arestare nu ar fi aplicabil.

59 Rezultă că articolele 31 și 32 din decizia-cadru vizează situații diferite care se exclud reciproc. Într-adevăr, în timp ce articolul 31, intitulat „Raporturile cu alte instrumente legale", se referă la consecințele aplicării regimului mandatului european de arestare pentru convențiile internaționale în domeniul extrădării, articolul 32 menționat, intitulat „Dispoziție tranzitorie", are în vedere situațiile în care acest regim nu se aplică.

60 În speță, Republica Franceză a făcut o declarație conform articolului 32 din decizia-cadru, precizând că, în calitate de stat de executare, va continua să examineze potrivit sistemului de extrădare aplicabil înainte de 1 ianuarie 2004 cererile referitoare la fapte săvârșite anterior datei de 1 noiembrie 1993, data intrării în vigoare a Tratatului de la Maastricht.

61 Aceasta este situația unei cereri precum cea formulată de autoritățile spaniole cu privire la domnul Santesteban Goicoechea, în condițiile în care faptele reproșate acestuia din urmă ar fi fost săvârșite în lunile februarie și martie 1992.

62 Întrucât regimul mandatului european de arestare prevăzut de decizia-cadru nu este aplicabil acestei cereri, articolul 31 din decizia-cadru nu este relevant.

63 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 31 din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că acesta nu vizează decât ipoteza potrivit căreia regimul mandatului european de arestare este aplicabil, situație diferită de cea în care o cerere de extrădare vizează fapte săvârșite înaintea unei date indicate de un stat membru într-o declarație făcută conform articolului 32 din decizia-cadru.

Cu privire la a doua întrebare

64 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 32 din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că acesta se opune aplicării de către un stat membru de executare a Convenției din 1996 în condițiile în care aceasta nu a devenit aplicabilă în acest stat membru decât ulterior datei de 1 ianuarie 2004.

65 Domnul Santesteban Goicoechea susține că a admite că expresia „sistemul de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004”, utilizată la articolul 32 din decizia-cadru, acoperă convenția menționată, aplicabilă între Regatul Spaniei și Republica Franceză numai de la 1 iulie 2005, ar fi contrar literei și spiritului declarației făcute de Republica Franceză conform articolului 32 menționat.

66 Guvernele francez și spaniol, precum și Comisia consideră că expresia „sistemul de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004” este utilizată în decizia-cadru pentru a distinge între, pe de o parte, sistemul de extrădare constituit din convențiile existente la momentul adoptării deciziei-cadru și menționate în considerente și la articolul 31 alineatul (1) din aceasta și, pe de altă parte, regimul mandatului european de arestare elaborat de decizia-cadru și despre care aceasta prevede că ar trebui să se aplice cererilor introduse după data de 1 ianuarie 2004. Utilizarea acestei expresii nu ar avea ca obiectiv să „înghețe” situația convențiilor vizate la articolul 31 alineatul (1) menționat și nici să împiedice ameliorarea sistemului de extrădare întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957.

67 Guvernele francez și spaniol, precum și Comisia invocă, în plus, faptul că cele două convenții din 1995 și 1996 nu erau încă în vigoare la 1 ianuarie 2004, că nu sunt încă în vigoare nici în prezent și că acestea ar pierde orice efect util dacă statele membre nu ar putea să continue să adopte procedurile impuse de dreptul lor național pentru aplicarea acestora. Or, aceste convenții ar reprezenta un acquis al Uniunii pe care statele membre ar fi obligate să îl integreze și acestea ar rămâne utile în cazul în care regimul mandatului european de arestare nu s-ar aplica, precum și în raporturile de extrădare cu statele terțe asociate în cadrul Acordului Schengen din 14 iunie 1985. Statele membre ar fi fost de altfel încurajate în cadrul Consiliului să continue să le ratifice în pofida existenței deciziei-cadru.

68 În sfârșit, Comisia remarcă faptul că Republica Franceză ar putea în orice moment să își retragă declarația efectuată conform articolului 32 din decizia-cadru, ceea ce ar face ca regimul mandatului european de arestare să fie imediat aplicabil. Prin urmare, ar fi dificil de înțeles de ce ar fi interzis să se progreseze parțial în același sens ca și mandatul european de arestare prin punerea în aplicare a Convenției din 1996, ulterior punerii în aplicare a regimului prevăzut de decizia-cadru.

69 În această privință, atât din considerentele deciziei-cadru, cât și din articolele 31 și 32 din aceasta rezultă că, prin expresia „sistemul de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004”, articolul 32 din decizia-cadru vizează în special ansamblul convențiilor menționate în considerentele (3) și (4), precum și la articolul 31 alineatul (1) din decizia-cadru. Aceste convenții au la bază Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957, întrucât acestea o modifică sau o completează. Astfel, Convenția din 1996 prevede, la articolul 1, că aceasta urmărește să completeze și să faciliteze aplicarea între statele membre ale Uniunii Europene, printre altele, a dispozițiilor Convenției europene privind extrădarea din 13 decembrie 1957.

70 Cu toate acestea, astfel cum a precizat Comisia în cadrul ședinței, utilizarea termenului „aplicabil” nu poate avea drept consecință ca, pentru simplul motiv al intrării în vigoare a deciziei-cadru, convențiile menționate să devină aplicabile. Într-adevăr,

pentru ca o convenție să fie aplicabilă între două state membre, acestea din urmă trebuie să fie legate prin convenția menționată.

71 Acest termen nu poate fi interpretat în sensul că desemnează numai convențiile care ar fi fost efectiv aplicabile între statele membre la 1 ianuarie 2004.

72 Într-adevăr, sistemul de declarare prevăzut în a treia și în a patra teză a articolului 32 din decizia-cadru urmărește să permită, cu titlu de excepție, extinderea regimului prevăzut în prima teză a aceluiași articol la anumite cereri primite după 1 ianuarie 2004. Tot astfel, cum nimic nu interzice aplicarea în anumite state membre, între data adoptării deciziei-cadru și 1 ianuarie 2004, a unor instrumente existente în domeniul extrădării, niciun motiv nu se opune aplicării de către un stat membru, după 1 ianuarie 2004, a unei convenții care face parte din sistemul de extrădare înlocuit de regimul mandatului european de arestare pentru situațiile în care acest regim nu este aplicabil.

73 Astfel cum au susținut în mod temeinic guvernele spaniol și francez, precum și Comisia, indicarea datei de 1 ianuarie 2004 servește îndeosebi la stabilirea limitei între domeniul de aplicare al sistemului de extrădare prevăzut de convenții și cel al regimului mandatului european de arestare elaborat în decizia-cadru, acest din urmă regim fiind aplicabil, în general, tuturor cererilor introduse după 1 ianuarie 2004.

74 Aplicarea unor convenții precum cea din 1996 nu aduce atingere regimului mandatului european de arestare prevăzut de decizia-cadru întrucât, conform articolului 31 alineatul (1) din aceasta, o astfel de convenție nu poate fi utilizată decât în situația în care regimul mandatului european de arestare nu se aplică.

75 Aplicarea unor convenții în domeniul extrădării ulterior datei de 1 ianuarie 2004 nu poate, prin urmare, să aibă ca obiect decât ameliorarea sistemului de extrădare în situații în care regimul mandatului european de arestare nu se aplică. Or, astfel cum s-a arătat la punctul 58 din prezenta hotărâre, convențiile în domeniul extrădării rămân relevante pentru cazurile care intră sub incidența unei declarații a unui stat membru făcute conform articolului 32 din decizia-cadru, dar și în alte situații în care regimul mandatului european de arestare nu ar fi aplicabil.

76 Cu siguranță, un astfel de obiect nu este contrar obiectivelor deciziei-cadru deoarece, astfel cum rezultă din considerentul său (5), aceasta urmărește, prin introducerea unui nou sistem simplificat de predare a persoanelor condamnate sau bănuite, eliminarea complexității și a riscurilor de întârziere inerente procedurilor de extrădare existente la momentul adoptării deciziei-cadru.

77 Aplicarea, între două state membre, a Convenției din 1996 este, în plus, conformă obiectivelor Uniunii. În această privință, trebuie amintit că această convenție face parte din acquis-ul Uniunii și că, prin Actul din 27 septembrie 1996, Consiliul a recomandat adoptarea acesteia de către statele membre în conformitate cu normele lor constituționale.

78 În sfârșit, astfel cum a amintit Comisia, articolul 32 din decizia-cadru prevede în mod expres că o declarație făcută de un stat membru conform acestei dispoziții poate fi retrasă în orice moment, ceea ce ar atrage, în lipsa unor precizări în această privință, aplicarea imediată a regimului mandatului european de arestare, chiar și pentru fapte anterioare datei care era prevăzută în declarația retrasă astfel.

79 Având în vedere posibilitatea recunoscută astfel de a retrage o declarație făcută conform articolului 32 din decizia-cadru, nu se poate susține că un stat membru care a făcut o astfel de declarație nu ar avea dreptul să aplice Convenția din 1996 după 1 ianuarie 2004, pentru ca această convenție să acopere, printre altele, situațiile în

care regimul mandatului european de arestare nu se aplică, în condițiile în care, astfel cum a subliniat Comisia, această convenție este un progres în sensul mandatului european de arestare în vederea facilitării extrădărilor între statele membre.

80 Potrivit unei jurisprudențe constante, normele de procedură sunt considerate în general aplicabile tuturor litigiilor în curs la data intrării lor în vigoare, spre deosebire de normele de drept material, care sunt în mod obișnuit interpretate ca nefiind aplicabile unor situații existente anterior intrării lor în vigoare (Hotărârea Dell'Orto, citată anterior, punctul 48). Articolul 18 alineatul (5) din Convenția din 1996 prevede că aceasta se aplică cererilor prezentate ulterior datei sale de intrare în vigoare sau de punere în aplicare în relațiile dintre statul membru solicitat și statul membru solicitant. În ceea ce privește articolul 32 din decizia-cadru, acesta prevede că cererile primite după 1 ianuarie 2004 vor fi guvernate de normele privind mandatul european de arestare, Deși, în cele două cazuri, normele noi nu se aplică cererilor în curs, ci acelora introduse după o anumită dată, acestea au în comun faptul că se aplică cererilor privind fapte anterioare datei de punere în aplicare a noii reglementări.

81 Având în vedere aceste elemente, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 32 din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că acesta nu se opune aplicării de către un stat membru de executare a Convenției din 1996, chiar dacă aceasta nu a devenit aplicabilă în acest stat membru decât ulterior datei de 1 ianuarie 2004.

Cu privire la cheltuielile de judecată

82 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) **Articolul 31 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre trebuie interpretat în sensul că acesta nu vizează decât ipoteza potrivit căreia regimul mandatului european de arestare este aplicabil, situație diferită de cea în care o cerere de extrădare vizează fapte săvârșite înaintea unei date indicate de un stat membru într-o declarație făcută conform articolului 32 din această decizie-cadru.**

2) **Articolul 32 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că acesta nu se opune aplicării de către un stat membru de executare a Convenției privind extrădarea între statele membre ale Uniunii Europene, elaborată prin Actul Consiliului din 27 septembrie 1996 și semnată la aceeași dată de toate statele membre, chiar dacă aceasta nu a devenit aplicabilă în acest stat membru decât ulterior datei de 1 ianuarie 2004.**

Semnături